

Nr. înregistrare: 384/23.04.2026

Către: MINISTERUL AGRICULTURII ȘI DEZVOLTĂRII RURALE
DIRECȚIA GENERALĂ DEZVOLTARE RURALĂ
AGENȚIA PENTRU FINANȚAREA INVESTIȚIILOR RURALE

În atenția: Autorității de Management pentru Planul Strategic PAC 2023-2027

Referitor la: Ghidul consultativ DR 34 "Cooperare și inovare în agricultură prin intermediul grupurilor operaționale PEI"

Stimate domn/Stimată doamnă,

În calitate de asociație profesională care reprezintă în România interesele firmelor de consultanță în management și de membru în cadrul UPLR, FEACO și ICMCI, vă transmitem o serie de solicitări de clarificare și de propuneri pe ghidul consultativ DR 34 "Cooperare și inovare în agricultură prin intermediul grupurilor operaționale PEI".

1. Pag. 4 din ghid: Parteneriatul European pentru Inovare (PEI) este un instrument inovativ și important, cu un aport major la facilitarea cooperării între fermieri, consilieri, hub-uri de inovare, universități/institute de cercetare, entități de inovare și IMM-uri prin realizarea schimbului de cunoștințe, de practici inovative și prin crearea unui sistem de diseminare eficientă a rezultatelor către alți fermieri sau alți actori interesați de implementarea de soluții inovative la nivelul propriilor exploatații/întreprinderi agricole.

Vă rugăm să completați și cu EMC - entități de management cluster, aferente Clustere Inovative.

2. Pag. 5 din ghid: "vor fi implicați și consultanții de suport de inovare din AKIS".

Vă rugăm să definiți prin ghid, la secțiunea 4.4 Dicționar acest tip de consultanți, și ce condiții trebuie îndeplinite.

3. Pag. 5 din ghid: "Sprijinul financiar se acordă exclusiv pentru proiecte noi, dacă acestea vor fi depuse de parteneriate noi sau de parteneriate existente care promovează implementarea unor soluții inovative pentru sectoarele agricol, agro-alimentar și forestier"

Vă rugăm să definiți clar și distinct conceptul de proiect nou, pentru că într-un parteneriat NOU, este evident, dar se face referire la experiența GO-ului/parteneriatului. În schimb un GO mai vechi, constituit pe un alt proiect este deja o entitate juridică asociativă, fie COOP, fie ONG, etc. În acest sens vă rugăm să analizați mai multe situații:

- Unii membri ai GO-urilor deja transformate în Coop, ONG tip EMC sunt Universități, institute de cercetare. Cei care, evident furnizează, în mod constant și științific, educație, cercetare, inovare. Pentru aceștia vă rog să asimilați experiența dovedită în cadrul unor GO proiecte cu membrii pe tematici diferite.
- Cooperativele rezultate din GO pot depune proiecte în calitate de lider, partener?
- Cooperativele rezultate din GO sunt asimilate ca GO? Sunt proiecte inovative cu tematică diferită, cu membri implicați diferiți, chiar și din afara Coop, dar, la nivel de diseminare sunt toți implicați și datorită Statutului.

- *Vă rugăm să specificați că sectoarele includ horticultura, zootehnia, procesarea, deoarece inovația va include în general mixtul multisectorial, conform OS5.*

4. Pag. 6 din ghid: Beneficiarii finanțării publice nerambursabile sunt Grupurile Operaționale fără statut juridic constituite din cel puțin un fermier/un grup de producători/cooperativă/alte forme de asociere în agricultură/silvicultori și un partener cu domeniul principal de activitate în sectorul agro-alimentar, sau partener cu expertiză relevantă în domeniul proiectului.

Vă rugăm să le luați în calcul și pe cele care, în urma indicatorilor au devenit entități juridice, sau dacă nu, vă rugăm să completați cu mențiunea "GO pot fi constituite din membri ai unor GO ce au devenit entități juridice" și care sunt în parteneriat de cooperare juridic.

5. Pag. 7 din ghid: În perioada de implementare a proiectului, nu este permisă schimbarea membrilor pentru care s-au efectuat plăți.

Vă rugăm să armonizați textul cu faptul că este posibilă completarea cu noi membri, care, evident preiau și o parte din activități/responsabilități/buget. Este permisă înlocuirea atribuțiilor acestora, rămase, suspendarea sau preluarea atribuțiilor acestora, nu scoaterea din GO.

6. Pag. 8 din ghid: Dacă se constată în urma verificării aferente faptul că o/un membru/ă al Acordului de Cooperare deține calitatea de lider de proiect sau membru în cadrul altor Acorduri de Cooperare aferente mai multor proiecte constituite pentru solicitarea sprijinului în vederea cercetării unor teme diferite, nu se consideră că au fost create condiții artificiale necesare pentru a beneficia de plăți (sprijin) peste limita permisă și a obține astfel un avantaj care contravine obiectivelor intervenției DR 34. Totuși, în acest caz se va avea în vedere evitarea dublei finanțări.

Vă rugăm să armonizați textul cu:

Pag. 11 Un solicitant poate depune un singur proiect aferent intervenției DR-34 și poate obține finanțare nerambursabilă din FEADR și de la bugetul de stat pentru maxim 2 proiecte pentru intervenții diferite din cadrul PS PAC 2023 - 2027, respectiv maxim 3 proiecte, dacă cel de-al treilea proiect este aplicat în cadrul intervenției DR-19 - Investiții neproductive la nivel de fermă, cu condiția ca proiectul să nu facă obiectul dublei finanțări. În consecință, pentru intervenția DR-34 se poate depune un singur proiect, în limita plafonului total de proiecte prevăzut de art. 15 al Hotărârii Guvernului nr. 1570/2022

Vă rugăm să definiți în mod corect Solicitantul - beneficiarul - liderul de proiect. Așa cum este asimilat în ghid Solicitantul, deși este parteneriatul, de facto prin condițiile impuse este liderul de proiect, Solicitanții sunt Grupuri Operaționale create în baza unui Acord de Cooperare, în conformitate cu legislația în vigoare.

Recomandăm să aveți în vedere doar Liderii de proiect, nu și partenerii.

7. Criterii de selecție

CS.1.1 Soluții inovative și adaptate în funcție de zona de aplicabilitate. Punctajul se aplică diferențiat, fiind prioritizate proiectele care propun soluții aplicabile la nivel național. Se vor verifica Acordul de Cooperare, Planul de proiect, inclusiv abstractul, metodologia de cercetare etc. anexate Cererii de Finanțare.

Vă rugăm să definiți exact documentul care validează că proiectul este inovativ, nu lista unde se prezintă cu caracter general și mai ales expertul care are dreptul să îl întocmească. Calitatea de proiect inovativ nu derivă din documentele menționate, ci din întocmirea unui Raport de expertiză, raport întocmit în baza

Manualului de la OSLO, ultima versiune din 2018, raport ce furnizează principii și îndrumări pentru colectarea și utilizarea datelor privind inovarea atât ca proiect în sine cât și ca rezultate așteptate.

CS1.2.1 Proiectul demonstrează o abordare integrată, contribuind direct și cuantificabil la cel puțin 3 Obiective Specifice (OS) ale PAC, pe lângă Obiectivul Transversal.

Considerăm că acest criteriu depășește obiectivele specifice menționate și indicatorii de program aferenți DR34, astfel:

Pag. 4 Proiectele de cooperare și inovare în agricultură prin intermediul grupurilor operaționale PEI contribuie la următoarele obiective specifice:

- **OS5** Promovarea dezvoltării sustenabile și a gestionării eficiente a resurselor naturale, precum apa, solul și aerul, inclusiv prin reducerea dependenței chimice;
- **XCO** Obiectiv transversal al modernizării sectorului prin stimularea și împărtășirea cunoștințelor, promovarea inovării și a digitalizării în agricultură și în zonele rurale și încurajarea adoptării acestor măsuri.

Avem 1 singur obiectiv specific (OS5) și 1 singur Obiectiv transversal (XCO), deci nu poate fi realizat.

Propunem:

- *CS1.2.1 Proiectul demonstrează o abordare integrată, contribuind direct și cuantificabil la cel Obiective Specifice (OS) ale PAC, si lângă Obiectivul Transversal prin 3 teme urmărite (pag. 10-11)*
- *CS1.2.2 Proiectul demonstrează o abordare integrată, contribuind direct și cuantificabil la cel Obiective Specifice (OS) ale PAC, si lângă Obiectivul Transversal prin 2 teme urmărite (pag. 10-11)*

CS 2.1 Diversitatea și complementaritatea partenerilor: evaluarea diversității partenerilor din cadrul proiectului și a complementarității competențelor acestora - Multi-Actor Approach

Punctajul se aplică diferențiat, fiind prioritizate proiectele în cadrul cărora colaborează parteneri din domenii cât mai variate, dar complementare. Se vor verifica Acordul de Cooperare, Planul de proiect, certificatele constatatoare eliberate de ONRC, statutul partenerilor etc. anexate Cererii de Finanțare.

Vă rugăm să includeți ca "în cadrul partenerilor COOP, ONG, sau alte forme asociative, se iau în calcul și membrii acestora. Ar fi inechitabil ca o Coop sau un Hub, Clustere, un EMC să fie analizat ca relevanță, fără aportul și maturitatea membrilor săi, care sunt atât beneficiari, cât și diseminatori de inovație. Este exact rolul asocierii acestora, cooperarea, inovarea, adaptarea de soluții, nu putem să nu luăm în calcul exact esența asocierii privind relația obiective-rezultate.

CS 2.2 Asigurarea bazei materiale necesare îndeplinirii obiectivului proiectului Punctajul se aplică diferențiat, fiind prioritizate proiectele în cadrul cărora un număr cât mai mare de parteneri dispun de infrastructura necesară implementării proiectului. Se vor verifica Acordul de Cooperare, Planul de proiect, certificatele constatatoare eliberate de ONRC, statutul partenerilor etc. anexate Cererii de Finanțare.

Vă rugăm ca aceeași solicitare, să se ia în calcul la nivelul membrilor partener formă asociativă.

CS 4.1 Integrarea activă a cel puțin un consilier cu expertiză relevantă în domeniul proiectului în toate etapele acestuia. Punctajul se acordă proiectelor care integrează un consilier de inovare.

Acesta reprezintă persoana care coordonează desfășurarea activității de inovare în cadrul proiectului. După selectarea proiectului, consilierul de inovare devine parte a Rețelei AKIS.

Se vor verifica documente ca de exemplu: Acordul de Cooperare, Planul de proiect, statutul membrilor GO, CV și/sau diplome de studiu, alte documente care atestă experiența similară în cel puțin un proiect cu componentă de inovare.

Vă rugăm să corelați cu recomandările de la criteriul 1, în care DOAR expertul de inovare poate concepe studiul cu caracter inovativ, iar consilierul nu trebuie decât să urmeze obiectivele din proiect, la final se va întocmi un Audit de inovare, tot de către expert. Consilierul de inovare nu are relevanță prin prisma că a mai participat la alte proiecte de inovare ca membru de echipă. Rolul managerului de proiect, responsabil include competențele de inovare validate de expert.

C.S. 6.1.1 Planul de proiect prevede posibilitatea continuării cercetării/unui segment al cercetării prin utilizarea altor surse de finanțare, după finalizarea implementării acestui proiect.

În primul rând vorbim de Cooperare și Inovare, ca atare nu există cercetare, proiectul are în vedere diseminarea rezultatelor și eventuale adaptări de procese inovative în funcție de specific după implementare. Proiectul nu poate avea alt obiectiv, OS5 și XCO nu au acest scop.

Acest criteriu mai conține și 2 necunoscute: modul în care GO-ul se transformă într-o entitate distinctă, și tipurile de surse la finanțare, care pot fi și surse publice, private dar și creditare pentru sustenabilitate.

Cel mai important este nu suprafinanțare ci sustenabilitatea, rezultate.

Propunem eliminarea criteriului. Există risc de dublă finanțare.

CS 6.2 Claritatea, consistența și fezabilitatea propunerii de proiect

Punctajul se acordă proiectelor care au la bază planuri de implementare clare, detaliate, realiste și în cadrul cărora sunt corect corelate propunerile cu resursele și termenele, astfel încât dimensionarea duratei proiectului să fie realistă în raport cu ciclul de inovare, pentru a permite colectarea și prelucrarea **integrală a rezultatelor cercetării aplicate**.

Se vor verifica Acordul de Cooperare, Planul de proiect, inclusiv Abstractul, Metodologia de cercetare, proiectul tehnic (după caz) etc. anexate Cererii de Finanțare.

Considerăm că acest criteriu intră în contradicție cu tipurile de inovare definite la pag. 53, care nu au la bază exclusiv cercetarea.

Inovarea

- **Inovare de produs:** un bun sau serviciu care este nou sau semnificativ îmbunătățit. Acestea includ îmbunătățiri semnificative în ceea ce privește specificațiile tehnice, componentele și materialele, software-ul produsului, ușurința în utilizare sau alte caracteristici funcționale.
- **Inovare de proces:** o metodă de producție sau de punere în aplicare nouă sau semnificativ îmbunătățită. Aceasta include schimbări semnificative în ceea ce privește tehnicile, echipamentele și / sau software-ul.
- **Inovare de marketing:** o nouă metodă de marketing care implică schimbări semnificative în proiectarea sau ambalarea produselor, plasarea produselor, promovarea produselor sau stabilirea prețurilor.
- **Inovare organizațională:** o nouă metodă organizațională cu privire la practicile de afaceri, organizarea locului de muncă sau relațiile externe.

Propunem înlocuirea cuvântului cercetare cu "inovare și cooperare aplicate"

Vă rugăm să înlocuiți "Anexa 5 - Metodologie de cercetare" cu raport expertiză sau Manual Oslo. Nu face obiectul ghidului.

Vă stăm cu plăcere la dispoziție pentru eventuale consultări sau pentru a contribui, prin intermediul Comisiei Profesionale de Agricultură a AMCOR, la îmbunătățirea cadrului de implementare a PS PAC 2023-2027.

Cu stimă,

Petre Luigi LUICAN

Președinte AMCOR

Verificat de către Comisia Profesională Agricultură (CPA) a AMCOR

Cristian Găină

Coordonator CPA AMCOR

